

POVELJE BOSANSKIH VLADARA

Povelja bana Stjepana II Kotromanića Dubrovčanima –
Ustupanje Stona i Stonskog Rata

Značaj srednjovjekovnih povelja

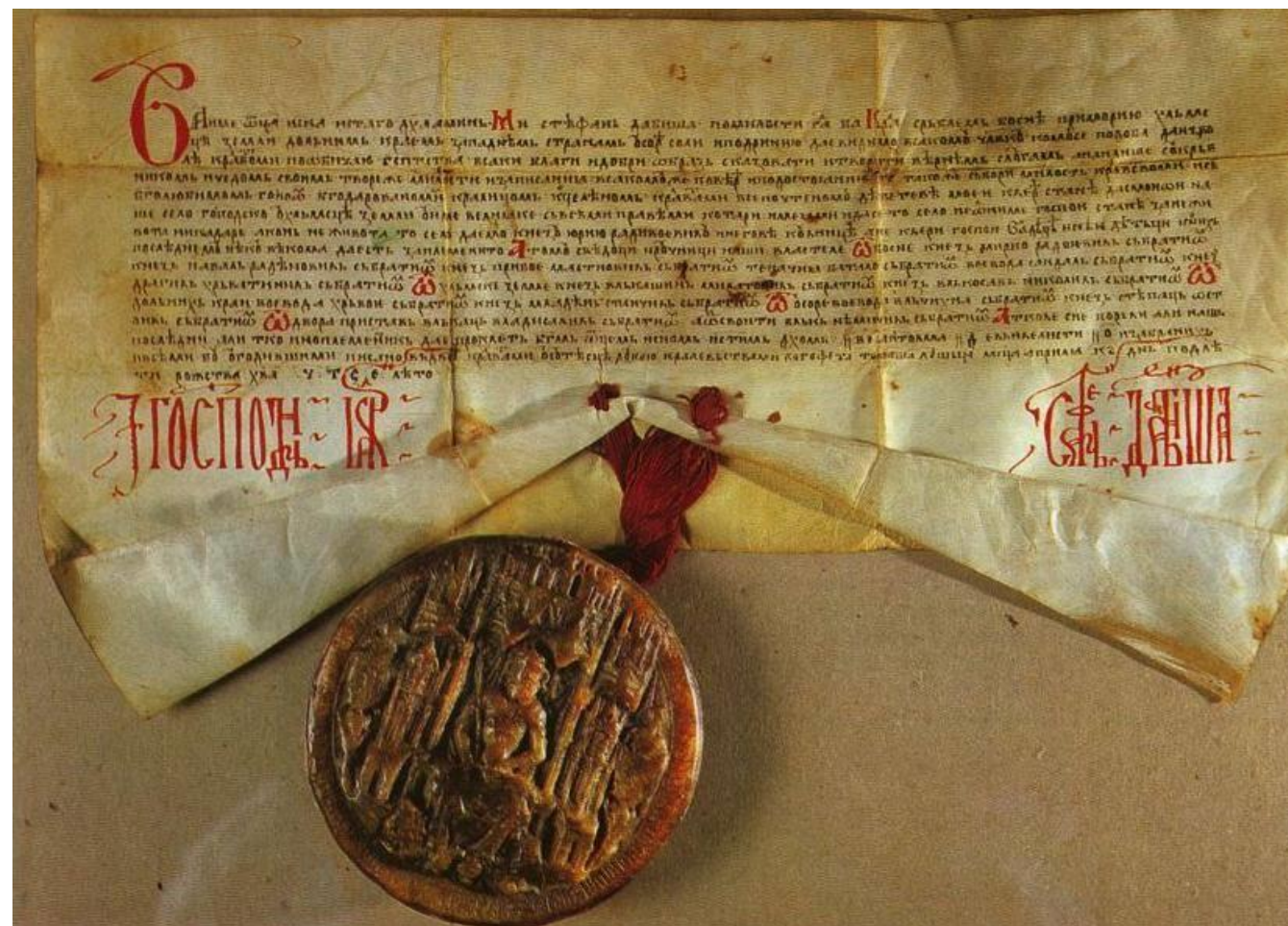
Nije sačuvan nijedan zakonik, pojedinačan zakon ili odredba iz perioda srednjovjekovne Bosne

Zbog slabe crkvene organizacije interni crkveni dokumenti nisu nađeni u velikom broju

Najznačajniji izvor za saznanja o pravnom uređenju srednjovjekovne Bosne su povelje

Poveljama su vladari i vlastela regulisali bitna pitanja

Povelje iz dubrovačkog arhiva bitan izvor sa saznanja o nekim srednjovjekovnim bosanskim vladarima

Povelja kralja Stjepana Dabiše od 26. aprila 1395

Historijski kontekst

- Stjepan II Kotromanić dolazi na vlast 1322 godine, nakon turbulentnog perioda za srednjovjekovnu Bosnu
- Zahvaljujući dobrim odnosima sa mađarskim kraljem Karlom Robertom, Stjepan II Kotromanić jača svoju vlast i ugled u regiji
- 1325. godine Stjepan II Kotromanić širi svoju državu i osvaja Hum

Bosna za vrijeme Stjepana II Kotromanića

Analiza povelje bana Stjepana II Kotromanića Dubrovčanima

PRAVNI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

- „U početak Oca, u ispunjenu Sina i Svetoga duha. U godine rođenja Kristova 1333. godine, indikacija prve, 15. dan na u ... veljače mjeseca.

Mi gospodin Stefan, po milosti božjoj ban Bosne i Usore i Soli i gospodar humske zemlje kako pr... i slogu našu ljubimo i njima milost našu dajemo s korišću i ljubavlju, kako se dostoji održati sva(kome) kažući, kako bi znao svaki i u ove dane i u buduće, koji će poslije biti amen. Ja opraštanje, dobrostivnost uvidjevši i mnogu službu o baštini i vlastela i puk dubrovački i našim praroditeljima i nama vrlo mnogo, i odsada će služiti s božjom voljom...

- Na koji način se ban Stjepan II najavljuje?
- Šta je navodna motivacija ove povelje?

Analiza povelje bana Stjepana II Kotromanića Dubrovčanima

- „...zato mi, gospodin ban Stefan i moji sinovi i unučad, i dokle sjeme moje bude, do vijeka vjekova, dasmo i darovasmo do vijeka vjekova u baštinu i u plemenito puku dubrovačkom, a našim dragim prijateljima sav Rat i Ston i Prevlaku i otoke koji su oko Rata, i sa svim što se nalazi unutar Rata i Prevlake, i gore i polja, dubrave, šumu, trave, vode, sela i sve što je od Prevlake do Lojišta, i sudstvo i globe i kazne u miru, da budu po njihovoj volji, da imaju i drže i da izvrše svu svoju volju i htijenja kao od svoje baštine, do vijeke vjekova.“
- Šta je svrha nabiranja potomstva bana?
- Kakva je priroda prenosa prava na Stonskom ratu?
- Šta sve podrazumijeva prenos prava?

Analiza povelje bana Stjepana II Kotromanića Dubrovčanima

PRAVNI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

„...A za to mi općina i puk grada Dubrovnika sve dobro općenito gospodinu banu Stefanu i njegovim sinovima i sjemenu njegovu do vijeka od muške glave i do svršetka svijeta dajemo za Prevlaku i Ston pet stotina perpera do svršetka svijeta od toga dobitka koji stade ići među nama u Dubrovniku u ono vrijeme.

Ako ban i njegovi sinovi i njegovo sjeme muške glave i ne budu gospodari humske zemlje, mi općina dubrovačka dajemo onaj dobitak na onaj dan svetoga Vlaha pet stotina, kako je gore pisano.“

- Kakvo svjetlo na prirodu povelje baca ovaj dio teksta?
- Šta nam govori drugi dio citata?

Analiza povelje bana Stjepana II Kotromanića Dubrovčanima

PRAVNI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

„I još se obavezuje općina Dubrovačka, ako u neko vrijeme dođe gospodin ban Stefan u Dubrovnik ili njegovi sinovi ili njegovo sjeme do svršetka svijeta, da mu da mu damo stanovati u zidanoj palači, dokle god mu treba ostati, bez ikakve najamnine.

I još se obavezuje općina dubrovačka da ne primamo u Prevlaku i u Ston i u Rat i one otoke koje smo uzeli od gospodina bana Stefana njegova vlastelina koji mu bude nevjeran i njegovim sinovima i njegovu sjemenu do svršetka svijeta.“

- Kakvo pravo bana Stjepana II je ustanovljeno u prvom dijelu citata?
- Kakve obaveze Dubrovnika uviđamo u drugom dijelu citata?

Analiza povelje bana Stjepana II Kotromanića Dubrovčanima

- „A ja gospodin ban Stefan kunem se u sveto božje evanđelje...za mene i za moje sinove i za moje sjeme po muškom koljenu do svršetka svijeta, sve to tvrdo imati i držati...
I zato stavljam ja gospodin ban Stefan svoj zlatni pečat, da je vjerovano, svaki da zna i vidi istinu. A tomu su četiri povelje, dvije latinske i dvije srpske, a sve su pečaćene zlatnim pečatima. Dvije su povelje u gospodina bana Stefana, a dvije povelje u Dubrovniku.“
- Na koji način ban Stefan osigurava poštivanje odredbi povelje?
- Na koji način se povelja formalizuje?

PRAVNI FAKULTET UNIVERZITETA U SARAJEVU

HVALA NA PAŽNJI!